

Dkt. August Konkeli, Mithali, Kikao cha 2

© 2024 August Konkeli na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. August Konkeli katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi cha pili, Kusudi la Mithali, Exodium hadi Mithali sura ya 1.

Karibu tena kwenye mihadhara yetu kuhusu Mithali. Tutazungumza zaidi kuhusu Methali Hiki ni kipindi cha pili. Katika kipindi hiki, tunataka kuzungumza hasa kuhusu utangulizi mfupi lakini muhimu sana wa Methali, ambao unatuambia kuhusu madhumuni yake.

Nataka nianze kwa kueleza kitabu cha Mithali kulingana na majina yake. Na nitakuambia kwa nini hii ni muhimu. Ni muhimu kwa sababu, katika utangulizi huu mfupi, kichwa mara nyingi kinafanywa kuwa mada ya kauli za kusudi zinazofuata.

Sidhani kama hiyo ndiyo tafsiri sahihi ya exodium hii kama tunavyoiita. Badala yake, nadhani inapaswa kuachwa kama jina pamoja na majina mengine yote yaliyo katika Mithali. Kwa hivyo, zimehifadhiwa kwa uwazi kabisa na zimeainishwa ndani ya kitabu cha Mithali chenyewe.

Kwa hiyo, Mithali ya Sulemani katika 1:1, Mithali ya Sulemani katika 10:1, maneno ya wenye hekima, na kisha haya mawili ni maneno ya wenye hekima. Na hii ndiyo Mithali ya Sulemani, aliyoikusanya mtu wa Hezekia, na maneno ya Aguri, na maneno ya Lemueli, ambayo mama yake alimfundisha. Hivi ni vyeo tofauti vilivyotolewa kwa sehemu mbalimbali.

Kwa hiyo, ninapendekeza kwamba kichwa cha kitabu kizima ni Mithali ya Sulemani. Kisha fuata kauli nne za makusudi. Sasa, kwa Kiingereza, aina hii ya muundo wa sentensi haifanyi kazi kwa sababu, kwa Kiingereza, somo lazima liwe kwanza.

Lakini katika Kiebrania, sivyo ilivyo. Kwa msisitizo, unaweza kuweka kwanza chochote unachotaka katika sentensi, na kisha somo linafuata. Kwa hiyo hapa tuna kauli nne zisizo na kikomo zinazofuatwa katika mstari wa tano na maneno haya.

Nadhani sehemu ya madhumuni ya Mithali ni kuwapa vijana ujanja wa kudanganyika, na mada ni wenye busara, ambao ni watu wanaosoma kitabu. Kwa hivyo hadhira ya kitabu, watu ambao kinaelekezwa kwao, ndio wanaoitwa wenye hekima kwa sababu watasikia. Wana hekima kwa sababu wanapata ufahamu, watajua Mithali na misemo, na wataelewa maneno ya wenye hekima na mafumbo yao.

Sasa, mwenye hekima katika Mithali ni mtu yeyote ambaye yuko tayari kusikiliza mafundisho yake. Hii haimaanishi kuwa lazima wawe na uzoefu mwingi. Inaweza kumaanisha kuwa wana uzoefu mwingi.

Lakini kwa vyovyote vile, wao ni wenye hekima kwa sababu tu wanasikiliza hekima ya mwanamke. Wasiofanya hivyo ndio wapumbavu. Kwa hivyo, sharti ni nini? Ni nani wenye hekima na ni nani watakaosikiliza hekima? Naam, hao ndio wanaomcha Bwana.

Sasa, tayari tumetaja maneno hayo, kumcha Bwana ni mwanzo wa hekima. Katika lugha ya Kiebrania, neno lililotumiwa katika neno hili, katika mstari huu, ni neno Rosh, ambalo linaweza kuwa na hisia tatu tofauti. Inaweza kuwa na maana ya muda, ni hatua ya mwanzo.

Inaweza kuwa na maana ya kiini, hii ndiyo sehemu kuu, hii ndiyo inahusu. Au inaweza kuwa na hisia ya ubora, hii ndiyo sehemu bora zaidi, hii ndiyo unahitaji kujua. Sasa, labda ni zote tatu ambazo zimekusudiwa.

Lakini hakuna swali lolote kwamba ya muda ni pamoja na makusudi. Huwezi hata kuanza kama mshiriki wa wenye hekima mpaka uwe na hofu ya Bwana. Na tunajua kwamba kwa sababu katika 9.10, axiom hii inarudiwa.

Na hapo tuna neno tofauti. Ninavyoelekeza hapa, ni neno Tikila. Na neno Tikila daima linamaanisha kwanza.

Kwa hivyo, mahali pa kuanzia, na hapa sio mwisho, lakini mahali pa kuanzia hekima ni kumcha Bwana. Na hadi tuanze na mtazamo huo, hadi tuwe na tabia hiyo, hatutakuwa tunasikiliza Mithali. Hatutakuwa tunaielewa mafundisho yao.

Na hatutakuwa katika kundi hilo. Badala yake, tutakuwa katika kundi la wale wanaoidharau, na wanaitwa wapumbavu. Wajinga sio watu wasio na akili.

Na sio watu tu ambao hawawezi kufikiria. Kwa kweli, wanaweza kuwa wenye akili zaidi, na wanaweza kuwa wazi zaidi katika kufikiri kwao. Lakini hawaelewi maana ifaayo ya maadili au njia sahihi ambayo fikra hii inapaswa kutumiwa.

Na hivyo, wao ni wapotovu wa kimaadili. Sasa, hofu ni nini? Naam, mara nyingi tunasema kwamba hofu ni nini, ni uchaji kwa Mungu. Na hiyo ni kweli.

Lakini hofu ni zaidi kidogo kuliko heshima tu. Na hapa, ningependa kukurudisha kwenye mikutano mbalimbali tuliyo nayo katika Maandiko ya kukutana na ukuu wa kimungu wa Mungu. Tungeweza kutumia Mlima Sinai, na utakumbuka kwamba wakati ukuu wa Mungu ulipotokea mlimani, watu walirudi nyuma, na walielekezwa waziwazi wasivuke mpaka kwa sababu wangevunja ukuu na utakatifu wa Mungu.

Lakini kwa maneno mengine, kuwa na hofu ya Bwana ni kuelewa jambo fulani kuhusu utukufu huo, uungu huo, kuelewa jambo fulani kuhusu uwezo wake wa

hukumu, kama vile kitabu cha Waebrania kinavyosema, Mungu wetu ni moto ulao. Hebu tuchukue mfano mwingine. Nabii Isaya anasema, mwaka ule aliokufa mfalme Isaya, nalimwona Bwana akiwa juu sana, akainuliwa.

Na kisha anatoa taswira kidogo ya kile unachoweza kuona ikiwa ungekuja kwenye chumba cha kiti cha enzi cha Mungu. Na majibu yake ni, Ole wangu, kwa kuwa mimi ni mtu wa midomo michafu, na ninaishi kati ya watu wenye midomo michafu. Kwa maneno mengine, kuna hofu ya kweli tunapotambua udhaifu wetu, na tunapofikia kuelewa kwa kweli utegemezi tulionao kwa mtoaji huyu wa maisha, huyu ambaye amewezesha nyumba yetu na njia za kuweza kuishi ndani yake.

Kwa hivyo hicho ndicho kila mara kianzio cha hekima, kumjua mtoaji huyu wa uhai, kujua chanzo cha maisha yetu wenyewe na ustawi wetu, na kuwa na aina hii ya maarifa kamili ya utegemezi wetu, ambayo ina maana tunaustahi, kuuheshimu, na tungeogopa kufanya kile ambacho ni kinyume. Ndani ya Mithali, tunakutana na watu kadhaa. Kuna wale ambao wana hekima ya kihistoria, wale wanaohifadhi mafundisho katika vitabu kama Mithali, maneno ya wenye hekima katika sura ya 1, mstari wa 6. Kwa hiyo, huu ndio urithi wa hekima ambao hupitishwa na kupitishwa.

Lakini kuna wenye hekima ya kifasihi, na hiyo ndiyo Mithali inaelekezwa kwao. Hiyo ni, kwa upande wetu, sisi kama wasomaji wa kitabu hiki. Tunaishoma kwa sababu tuna hitaji la kujua ni nini ambacho Mungu anapaswa kutuambia.

Na tuna uhitaji wa kujua jinsi tunavyoweza uhusiano si tu na Mungu, ulimwengu wake bali pia na wengine ndani yake. Wajinga, bila shaka, ni wale wanaochukua sehemu ya mti huo wa ujuzi ambao tunasoma juu yake huko nyuma katika kitabu cha Mwanzo. Mti huu wa ujuzi ulikuwa mti wa mema na mabaya.

Ilikuwa ni madai ya ujuzi ambayo ilisema, kwa upande mmoja, tunaweza kujua kila kitu ambacho kinapaswa kujulikana, kizuri au kibaya, jumla, yote. Lakini bila shaka, maana ya hilo ni kwamba, ikiwa najua kila kitu ninachohitaji kujua, najua kilicho kizuri, na ninaamua na kuamua nini ni nzuri. Na hapo ndipo Mithali ina hati yake ya mashtaka.

Ipo njia ione kanayo kuwa sawa machoni pa mtu, na mwisho wake ni mauti. Kwa hivyo, wale wanaokataa ufunuo huu wa wenye hekima ndio walio kwenye njia hii inayoelekea shimoni. Kuna kundi la tatu, na hizi ni aina bora zilizoelezewa na neno la Kiingereza, callow.

Lakini hiyo si ile ambayo ni ya kawaida sana kwa mtu yeyote, na nadhani kitu bora zaidi tunaweza kutoa kwa ajili yake ni rahisi kuaminika. Na hawa ni wale watu ambao wako katika mizani kuhusiana na kumcha Mola. Wanajua juu ya kumcha Bwana, hawajakataa kumcha Bwana, lakini pia hawajajifunza chochote kuhusu maana ya kufuata kumcha Bwana.

Na kwa hiyo, ni hawa hasa wanaohitaji mafundisho ya Mithali, na maneno ya Baba yanaelekezwa kwa vijana hawa ili wapate hekima.

Huyu ni Dk. August Konkeli katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi cha pili, Kusudi la Mithali, Exodium hadi Mithali sura ya 1.